

LANDSPÍTALI
HÁSKÓLASJÚKRAHÚS

KVENNASVIÐ

Kviðspeglun

Upplýsingarit

ÚTGEFANDI:

LANDSPÍTALI - HÁSKÓLASJÚKRAHÚS
KVENLÆKNINGAÐEILD 21A
NÓVEMBER 2006 - 1. ÚTGÁFA

HÖFUNDAR OG ÁBYRGÐARMENN:

HRUND MAGNÚSDÓTTIR, HJÚKRUNARFRÆÐINGUR
HARPA HILMARSDÓTTIR, HJÚKRUNARFRÆÐINGUR

YFIRLESTUR:

JÓN ÍVAR EINARSSON, KVENSJÚKDÓMALÆKNIR,
AUÐUR SMITH, KVENSJÚKDÓMALÆKNIR OG
HANNA KRISTÍN GUÐJÓNSDÓTTIR, HJÚKRUNARDEILDARSTJÓRI

HÖNNUN: KYNNINGARMÁL LSH/AV

LJÓSMYND: KYNNINGARMÁL LSH/AV

Vernd 1912 - 1934 - Einar Jónsson

Kviðspeglun

Upplýsingar fyrir sjúklinga

Þær upplýsingar sem hér fara á eftir eru ætlaðar konum sem fara í kviðspeglun á kvenlækningadeild 21A á Landspítala - háskólasjúkrahúsi.

Ástæður fyrir kviðspeglunum eru mismunandi en oft eru þær nauðsynlegar til að greina sjúkdómsástand sem ekki er hægt að sjá með líkamsskoðun eða öðrum rannsóknum. Kviðspeglun er gagnleg til greiningar á ýmsum sjúkdómum í innri kynfærum kvenna. Má þar nefna legslímufلاك, samgróninga, eggjaleiðarabólgur, utanlegsfóstur og blöðrur á eggjastokkum. Einnig er kviðspeglun notuð til greiningar og rannsókna á ófrjósemi.

Við viljum að þér líði eins vel á sjúkrahúsinu og nokkur kostur er. Ef spurningar vakna hjá þér eða þú hefur áhyggjur af líðan þinni erum við alltaf tilbúin að reyna að greiða úr því eins og hægt er.

Með ósk um góðan bata!
Starfsfólk kvenlækningadeildar

Landspítali - háskólasjúkrahús

Skiptiborð - sólarhringsþjónusta 543 1000

Kvenlækningadeild 21A 543 3263 og 543 3264

Vinsamlegast athugið að sjúkrahúsið getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem símum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athygli skal vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkrahússins eru bundnir þagnarskyldu og mega því ekki ræða við þig eða aðra um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunnið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga á deildinni.

Landspítali er kennslusjúkrahús og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á sjúkrahúsinu. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Undirbúningur fyrir aðgerð er mjög mikilvægur. Starfsfólk deildarinnar fær hjá þér nauðsynlegar upplýsingar til að meta heilsufar þitt og undirbúa dvöl þína á deildinni. Þú þarft að mæta í innritun að morgni daginn fyrir aðgerð.

Viðtal við lækni

Læknir fær hjá þér upplýsingar um heilsufarssögu þína og skráir. Hann útskýrir aðgerðina og hverju þú getur átt von á. Þú þarft að undirrita upplýst samþykki fyrir aðgerð, hafi það ekki verið gert áður. Læknir metur hvort þörf er á frekari rannsóknnum fyrir aðgerð.

Viðtal við hjúkrunarfræðing

Hjúkrunarfræðingur ræðir við þig og skipuleggur hjúkrun sem stuðlar að sem bestri líðan þinni. Þú færð líka fræðslu um undirbúning fyrir aðgerð og við hverju þú mátt búast í tengslum við hana. Heimferð þín eftir aðgerð er einnig undirbúin með tilliti til þarfa þinna og aðstæðna.

Kvöldið fyrir aðgerð

- Blóðþynningarlyf er gefið undir húð til að fyrirbyggja blóðtappa-myndun. Það er gert milli kl. 17 og 18 kvöldið fyrir aðgerð.
- Milli kl. 19 og 20 þarftu að nota hægðalosandi upplausn til að hreinsa neðsta hluta þarmanna. Gott er að forðast þunga máltíð daginn fyrir aðgerð.
- Þú þarft að fara í sturtu kvöldið fyrir aðgerð eða að morgni aðgerðardagsins. Mikilvægt er að þvo aðgerðarsvæðið vel og hreinsa naflann.
- Þú skalt fjarlægja naglalakk og andlitsfarða og ekki nota krem, olíur eða önnur ilmefni á líkamann fyrir aðgerð.
- Best er að skilja skartgrip og önnur verðmæti eftir heima.
- Þú þarft að vera fastandi á mat og drykk frá miðnætti kvöldið fyrir aðgerðina.
- Ekki má reykja eftir miðnætti vegna aukinnar hættu á fylgikvillum við svæfingu.

Aðgerðardagur

Þú mætir á kvenlækningadeild 21A í kvennadeildahúsinu kl: 7:15 - 7:30. Stuttu fyrir aðgerðina færðu lyf sem hjálpar þér að slaka á og naflinn er hrein-
saður með sótthreinsandi efnum. Þér er ekið í rúminu á skurðstofuna þar sem starfsfólk skurðdeildar tekur á móti þér.

Aðgerðin

Aðgerðin er gerð í svæfingu og getur tekið frá 30 mínútum og upp í 3 klukku-
stundir. Í byrjun aðgerðarinnar er gerður lítill skurður í naflann og síðan er
kviðarholið fyllt með lofti. Loftið lyftir kviðveggnum frá görnum og öðrum líf-
færum og minnkar þannig líkurnar á áverkum í aðgerðinni. Sett er inn örsma
myndavél í gegnum naflann og yfirleitt er nauðsynlegt að gera litla skurði (tvo
til þrjá) rétt ofan við lífbeinið fyrir hjálparáhöld við kviðspeglunina. Síðan eru
innri kynfærin skoðuð, legið, eggjastokkar og eggjaleiðarar. Ef eitthvað kemur
í ljós við skoðunina er gerð aðgerð í kviðar- og/eða grindarholi með kviðspegl-
unaráhöldum. Í lok aðgerðarinnar er loftinu hleypt aftur út og skurðsárin
saumuð með saumum sem eyðast á nokkrum vikum.

Áhætta við kviðspeglun er lítil. Þó fylgir henni aukin áhætta hjá einstaklingum
sem hafa áður farið í kviðskurð, eru með samgróninga í kviði eða hafa fengið
sýkingu eða æxli í kvið. Áhættan er einkum fólgin í áverkum á garnir, æðar,
þvagleiðara og þvagblöðru. Oftast sjást þessir áverkar í aðgerðinni og þeir eru
þá lagaðir meðan á henni stendur.

Eftir aðgerð

Þú verður flutt á vöknun og jafnar þig þar eftir aðgerðina og svæfinguna. Þar
ertu í rúman klukkutíma undir eftirliti hjúkrunarfræðings áður en þú ert flutt
aftur á deildina.

Næring

Þú verður fastandi með vökva í æð fyrst eftir aðgerðina. Þú getur fundið fyrir
ógleði eftir svæfinguna og færð þá lyf við því eftir þörfum. Mikilvægt er að
láta hjúkrunarfólk vita af líðan þinni. Ef engin ógleði hrjáir þig, færðu vatn að
drekka. Ef það fer vel í þig færðu létt fæði áður en þú útskrifast.

Særindi í hálsi

Þú gætir þurft að fá súrefni í nös meðan þú ert að jafna þig eftir svæfinguna. Í aðgerðinni er kokrenna sett niður í hálsinn til að halda öndunarveginum opnum. Það veldur því að þú finnur kannski fyrir særindum í hálsi eða hálsbólguéinkennum fyrstu tvo dagana.

Verkir

Þú færð verkjalyf til að minnka verki og auðvelda þér að hreyfa þig. Þú getur fundið fyrir verkjum í kvið og óþægindum upp í axlir. Verkir í öxlum koma vegna lofts sem eftir verður í kviðarholi eftir aðgerðina. Þú finnur kannski fyrir eymslum í naflanum og í skurðsárum á kvið. Verkjalyf eru gefin eftir þörfum hvers og eins. Mikilvægt er að láta hjúkrunarfræðing vita um líðan þína svo hægt sé að meðhöndla verkina um leið og þess þarf.

Við mat á verkjum er notast við verkja-skala frá 0 - 10, þar sem enginn verkur er 0 en mesti hugsanlegi verkur 10.

Enginn verkur	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Gæti ekki verið verri
	Vægur			Talsverður			Mikill		Mjög mikill			

Skurðsár

Hjúkrunarfræðingur fylgist með skurðsárum og blæðingu frá þeim. Umbúðir eru hafðar yfir skurðsárum fyrsta sólarhringinn.

Hreyfing

Hjúkrunarfræðingur eða sjúkraliði aðstoðar þig við að fara fram úr rúminu í fyrsta skiptið ef með þarf.

Þvaglát

Mikilvægt er að hafa þvaglát fyrir heimferð, þar sem einn af fylgikvillum aðgerðarinnar er þvagtrengsla.

Útskrift

Útskrift er oftast samdægurs en þó getur verið nauðsynlegt að hafa þig yfir nótt til eftirlits. Það fer eftir umfangi aðgerðarinnar. Hjúkrunarfræðingur gefur þér upplýsingar og leiðbeiningar um heimferð.

Verkir

Eftir útskrift gætir þú þurft að taka verkjalyf fyrstu dagana. Oft hjálpar að taka inn bólgueyðandi lyf, svo sem Íbúfen, eftir aðgerð. Þú skalt þó forðast að taka bólgueyðandi lyf ef þú hefur áður fengið magabólgur eða magasár. Láttu lækni eða hjúkrunarfræðing vita ef svo er.

Skurðsár

Umbúðir eru hafðar yfir skurðsárum fyrsta sólarhringinn. Þú mátt fara í sturtu daginn eftir aðgerðina, en það fer þó eftir líðan þinni. Fyrir sturtu eru allar umbúðir fjarlægðar nema litlir plástrar (steristripp) sem hafðir eru á þar til þeir fara að losna. Ef litlu plástrarnir eru ekki dottnir af eftir 3 - 4 daga, er gott að fjarlægja þá þegar þú ferð í sturtu. Eingöngu eru notaðir saumar sem eyðast. Það getur tekið nokkrar vikur fyrir saumana að eyðast að fullu. Saumar geta staðið örlítið út úr skurðsári og ef það ertir húðina má klippa þá aðeins til, eða koma á deildina þar sem þeir eru snyrtir.

Vinna og hreyfing

Ráðlögð hvíld frá vinnu er 3 - 7 dagar. Allt fer þetta þó eftir aldri, líkamlegri og andlegri líðan og því hvernig vinnu þú stundar. Þú skalt forðast að lyfta þungum hlutum (yfir 5 kg) fyrst eftir aðgerðina. Einnig er rétt að forðast mikla áreynslu svo sem leikfimi, sund og erfið heimilisstörf í 3 - 5 daga eftir aðgerðina. Hafðu í huga að hvíld er jafn mikilvæg og hreyfing.

Blæðing og kynlíf

Það er mjög mismunandi hvað konur fá miklar blæðingar eftir svona aðgerð. Þú getur verið með brúnleita útferð í eina til tvær vikur. Gott hreinlæti er mjög mikilvægt og þú skalt eingöngu fara í sturtu en ekki í bað fyrstu vikuna. Æskilegt er að nota bindi en ekki túrtappa. Óhætt er að hafa samfarir 7 - 10 dögum eftir aðgerð. Það fer þó allt eftir líðan þinni.

Hægðir

Þú getur fundið fyrir hægðatregðu eftir aðgerðina. Það tengist oftast því tvennu að þú hreyfir þig minna eftir aðgerð og töku verkjalyfja. Það er því mikilvægt að huga að góðum matarvenjum, borða trefjaríka fæðu, ávexti og grænmeti og að drekka vel af vatni yfir daginn. Einnig er mikilvægt að stunda einhverja hreyfingu svo sem stuttar gönguferðir. Stundum getur reynst nauðsynlegt að taka inn hægðamýkjandi lausn (sorbitól/parafín) eftir aðgerðina.

Eftirskoðun

Eftirskoðun fer yfirleitt fram 4 - 6 vikum eftir aðgerðina, á göngudeild eða á stofu hjá læknum þínum. Ekki er víst að eftirskoðun sé nauðsynleg ef aðgerðin var minniháttar. Læknir hringir í þig með niðurstöður úr vefjarannsókn ef sýni voru tekin í aðgerðinni og athugar með líðan þína eftir aðgerðina.

Hafðu samband við deildina:

- ef þú færð óeðlilegar og kröftugar blæðingar.
- ef þú finnur fyrir auknum eymslum eða verður vör við vessa, roða, bólgu og hita í skurðsárinu.
- ef þú færð meira en 38°C hita.
- ef þú færð illa lyktandi útferð eða slæma verki í kviðarhol.
- ef þú ert með sviða, verki yfir lífbeini og tíð þvaglát.

